

**ДНІПРОВСЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ**

просп. Дмитра Яворницького, 75, м. Дніпро, 49000,
тел. 744 25 00, e-mail: ecopol@dmr.dp.ua ЄДРПОУ 41156601

20.01.2022 № 4/II-23

На № _____ від _____

**ЗВІТ
департаменту екологічної політики Дніпровської міської ради
за 2021 рік**

Розпочато реалізацію Комплексної програми екологічної безпеки та впровадження сталого розвитку м. Дніпра на 2021–2025 рр., затвердженій рішенням Дніпровської міської ради від 27.01.2021 № 22/2 (зі змінами) (далі – Програма). Програма передбачає виконання природоохоронних заходів, спрямованих на формування засад сталого розвитку м. Дніпра, забезпечення екологічно сприятливих умов для життєдіяльності мешканців міста, а саме поліпшення стану довкілля, зниження рівня забруднення природного середовища, підвищення екологічної безпеки на території міста тощо.

До участі в Програмі залучено найбільш потужні промислові підприємства міста (ПрАТ «Дніпровський металургійний завод», ТОВ «МЗ Дніпросталь», ВП «Придніпровська ТЕС» АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «Дніпропетровський стрілочний завод», ПрАТ з П «Дніпропетровський олійно-екстракційний завод», ПАТ «Інтерпайп НТЗ», ПрАТ «Дніпрометиз»), що дозволяє інтегрувати екологізацією їх виробничого процесу в виконання міських природоохоронних програм.

Загальний обсяг фінансування природоохоронних заходів за рахунок коштів зазначених підприємств становить 149 118,83 тис. грн протягом 2021–2025 років (зокрема 37 730,36 тис. грн – у 2021 році).

Очікуваними результатами від виконання заходів є зменшення викидів забруднюючих речовин і пилу в атмосферне повітря, попередження неорганізованих викидів, уникнення ризиків забруднення ґрунтів, поверхневих і підземних вод, зменшення потреби води з природних джерел, зменшення скиду стічних вод, впровадження передових стандартів щодо попередження аварійних ситуацій.

Захід щодо впровадження установки пилоподавлення бурого диму на ливарному дворі під час випуску чавуну на доменній печі № 2 ПрАТ «Дніпровський металургійний завод» виконано достроково з екологічним ефектом зменшення викидів в атмосферу на 398,453 т/рік.

Контроль за виконанням природоохоронних заходів основними підприємствами-забруднювачами міста здійснюється Департаментом на постійній основі.

На території підпорядкованого Департаменту Комунального підприємства «Еко Дніпро» Дніпровської міської ради (далі – КП «Еко

Дніпро») продовжуються роботи з будівництва об'єкту критичної інфраструктури «Комплекс раціонального зберігання та використання твердих побутових відходів «Правобережний» (1 черга. 4 пусковий комплекс) для вирішення проблеми утилізації та переробки твердих побутових відходів (далі – ТПВ) у місті. Це спеціалізована інженерна споруда, яка представляє собою котлован площею понад 7 га, дно та стінки якого ізольовані гідроізоляційними матеріалами (бентонітовими матами); є система збору, відведення та очищення фільтрату і система дегазації «тіла» полігону. Проект будівництва та заходи, які передбачені цим проектом, відповідають сучасному законодавству України у сфері поводження з відходами, що також виключає забруднення ґрунту та ґрунтових вод і мінімізує негативний вплив на навколишнє середовище. По завершенню будівництва, яке заплановано на 1 квартал 2022 року, почнеться експлуатація 4 пускового комплексу, потужностей якого вистачить на 4–5 років приймання 100 % ТПВ які утворюються у м. Дніпро.

Продовжено реалізацію заходу щодо будівництва комплексу з термічної утилізації відходів (зокрема тваринного походження) з системою очищення димових газів на території КП «Еко Дніпро» (проектування) з метою вирішення проблеми утилізації відходів міста із залученням сучасних технологій (на базі обладнання УТ 500ДП вітчизняного виробника «Флеш-Р»). Термічний утилізатор обладнаний системою очищення димових газів. У місті існує проблема захоронення трупів домашніх тварин, яка з кожним роком становиться все більш гострою і потребує вирішення за допомогою сучасних технологій. Відповіддю на цей запит суспільства стане запуск зазначеного комплексу, який по суті є крематором для такого типу відходів. По завершенню будівництва, яке планується на 2022 рік, та у співпраці з Комунальним підприємством «Зооконтроль» Дніпровської міської ради для мешканців м. Дніпро буде надаватись послуга кремації трупів домашніх тварин.

На вирішення проблеми збору ТПВ міста також спрямоване придбання відповідних контейнерів у кількості 1000 одиниць.

У складі Комунального підприємства «ЕКОПОЛІС» Дніпровської міської ради (далі – КП «ЕКОПОЛІС») створено інспекційний орган, необхідність чого обумовлена низкою об'єктивних обставин. Зважаючи на: незадовільний екологічний стан регіону, що підтверджується численними зверненнями мешканців міста та публікаціями у ЗМІ; недосконалість роботи органів державної влади (правоохоронних та контролюючих органів) у сфері екології та захисту навколишнього природного середовища на місцях; змінами, що вносяться до законодавства стосовно обов'язку органів місцевого самоврядування щодо здійснення заходів з державного екологічного контролю, – з метою покращення екологічного і санітарного стану території міста, вдосконалення роботи щодо поводження усіма суб'єктами господарювання (підприємництва) та фізичними особами з твердими побутовими, великогабаритними, ремонтними, будівельними та іншими видами відходів, збільшення надходжень до міського бюджету виникла необхідність наділення КП «ЕКОПОЛІС» щодо проведення перевірок дотримання вимог

Правил благоустрою території міста Дніпра, Правил поводження з відходами у місті Дніпрі, виявлення правопорушень вимог чинного природоохоронного законодавства України (з метою передачі для реагування контролюючими, наглядовими та правоохоронними органами) повноваженнями щодо реагування на виявлені правопорушення.

З метою реалізації зазначеного проєкту Департаментом проведено роботу та винесено на розгляд сесії міської ради та засідання виконавчого комітету міської ради такі рішення:

- Про внесення змін до рішення міської ради від 27.11.2013 № 44/43 «Про затвердження Правил благоустрою території міста Дніпра»;

- Про затвердження Статуту КП «ЕКОПОЛІС» ДМР у новій редакції у зв'язку з доповненням видів діяльності;

- Про внесення змін до рішення виконкому міської ради від 18.05.2021 № 451 «Про затвердження списку посадових осіб, уповноважених складати протоколи про адміністративні правопорушення».

На цей час проводиться підготовка проєкту рішення міської ради щодо внесення змін до рішення міської ради 27.06.2012 № 26/25 «Про затвердження Порядку здійснення заходів з контролю за утриманням у належному стані, збереженням, відновленням та упорядкуванням об'єктів благоустрою міста Дніпра з урахуванням особливостей їх використання».

Відповідно до рішення Дніпровської міської ради від 23.06.2021 № 69/8 «Про захист довкілля та моніторинг шкідливих викидів в атмосферне повітря і води» на КП «ЕКОПОЛІС» було покладено обов'язки здійснення заходів щодо моніторингу шкідливих викидів в атмосферне повітря та води.

На підставі рішення міської ради від 22.09.2021 № 124/10 «Про затвердження статуту КП «ЕКОПОЛІС» ДМР у новій редакції у зв'язку з доповненням видів діяльності» були внесені зміни до статуту підприємства, а саме:

- здійснення перевірок, інспектувань, дотримання вимог Правил благоустрою території міста Дніпра (в частині порушень щодо охорони довкілля, поводження з відходами та санітарного стану території міста), Правил поводження з відходами у місті Дніпрі;

- здійснення у будь-який час доби позапланових (рейдових перевірок у зв'язку з різким погіршенням стану довкілля, динаміку правопорушень чи сезонні особливості, а також оперативного реагування на виклики) та планових заходів (здійснення патрулювання з метою запобігання порушень законодавства про охорону навколишнього природного середовища), викликати представників підприємств, установ та організацій, громадян для одержання усних або письмових пояснень, у тому числі у зв'язку з порушенням ними вимог чинного законодавства України за сферами діяльності Підприємства. Здійснювати згідно із законодавством фотографування, звукозапис, відеофіксацію з метою використання їх як допоміжних засобів, у тому числі для запобігання та розкриття порушень вимог чинного законодавства за сферами діяльності Підприємства;

- здійснення перевірок стану міських балок та територій, де можуть виникнути процеси зсуву ґрунту;

- внесення суб'єктам господарювання усіх форм власності, установам, закладам та фізичним особам обов'язкових до виконання приписи про усунення допущених ними порушень Правил благоустрою території міста Дніпра, Правил поводження з відходами у місті Дніпрі;

- складання та передача на розгляд адміністративних комісій протоколів про адміністративні правопорушення у сфері благоустрою.

У межах виконання Програми Департаментом на системній основі здійснювалися заходи щодо вирішення проблеми стихійних сміттєзвалищ на території міста. Ліквідовано 42 сміттєзвалища об'ємом 7 707,8 тон безхазяйних відходів.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» Департаментом розробляється Програма державного моніторингу в галузі атмосферного повітря у місті Дніпрі, яка має на меті, насамперед, організацію належного контролю за рівнями забруднюючих речовин в атмосферному повітрі від викидів промислових підприємств.

На замовлення Департаменту проведено низку досліджень стану ґрунтів і поверхневих вод у різних локаціях м. Дніпра.

Продовжено реалізацію Програми з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої та інших карантинних рослин на території м. Дніпра на 2019–2023 рр., затвердженої рішенням Дніпровської міської ради від 20.02.2019 № 14/42 (зі змінами). Протягом звітнього періоду успішно проведено роботи з ліквідації амброзії полинолистої агрохімічним методом, безпечним для людей та довкілля. Загалом оброблено близько 17 га на 37 локаціях, у тому числі охоплено ділянки біля 18 об'єктів соціального значення. Додатково Департаментом здійснюється постійний аналіз та контроль за виконанням заходів, спрямованих на запобігання поширенню амброзії полинолистої та інших карантинних рослин на територіях підприємств, а також прилеглих і закріплених територіях.

Проведено комплексну інформаційну кампанію щодо шкідливого впливу алергенних рослин на здоров'я населення та заходів боротьби з ними у міських умовах. До роз'яснювальної роботи були запрошені експерти з державних випробувань препаратів, а також проведено тематичний «круглий стіл» під час роботи екологічного конгресу «Eco Urban Congress Dnipro».

У межах компетенції Департаментом постійно проводилися перевірки дотримання громадянами та суб'єктами господарювання усіх форм власності вимог Правил благоустрою території міста Дніпра, зокрема за зверненнями громадян (загальна кількість перевірок – 621). Видано 584 приписи щодо усунення порушень Правил благоустрою території міста Дніпра, складено 63 протоколи про порушення статті 152 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Під час реалізації міського проєкту «Чистий четвер» співробітники Департаменту прийняли участь у 29 комісійних об'їздах у складі комісії з санітарного стану та благоустрою території міста.

У межах здійснення статутної діяльності Департаментом підготовлено та винесено на розгляд і затвердження в установленому порядку 22 розпорядчих документа, з них: рішень міської ради – 12, рішень виконавчого комітету міської ради – 9, розпоряджень міського голови – 1.

Департаментом на постійній основі проводиться робота щодо своєчасного та якісного розгляду скарг і звернень громадян міста з питань ліквідації сміттєзвалищ, організації вивезення сміття, боротьби з карантинними рослинами, охорони навколишнього середовища, сталого розвитку та екологічної політики. Загалом розглянуто 3 207 звернень громадян, що надійшли на Єдину гарячу лінію для звернень громадян Дніпровської міської ради, гарячу лінію голови Дніпропетровської облдержадміністрації, Урядову гарячу лінію, систему «Контакт-центр Дніпровської міської ради», електронну пошту та при проведенні особистого прийому.

У межах конструктивної взаємодії та співробітництва з громадськістю, підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності, контролюючими і правоохоронними органами Департаментом розглянуто 1 369 різних листів, запитів, пропозицій.

Відповідно до вимог ДБН А.2.2-3-2004 «Проектування. Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва» Департаментом погоджено 51 заяву про наміри матеріалів оцінки впливів на повітряний басейн, водні ресурси, а також інші компоненти природного середовища проектної документації на нове будівництво, реконструкцію будинків і споруд цивільного призначення та на нове будівництво, реконструкцію і технічне переоснащення об'єктів виробничого призначення в м. Дніпрі.

Відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», з метою доведення до громадськості інформації щодо планованої діяльності суб'єктами господарювання на території міста, а також виявлення, збирання та врахування зауважень та пропозицій громадськості до планованої діяльності, розміщено на сторінці Департаменту на офіційному сайті Дніпровської міської ради та опрацьовано 9 Повідомлень про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля (далі – ОВД), 5 Звітів з ОВД, 6 Оголошень про початок громадського обговорення звіту з ОВД.

Проведено 4 засідання Науково-технічної ради Департаменту (далі – НТР) з актуальних питань здійснення екологічної політики в місті, зокрема:

- розглянуто та внесено пропозиції до проєкту Програми;
- розглянуто питання щодо вирішення проблеми незаконних підключень приватних домоволодінь до природних водойм у АНД районі;
- презентовано проєкт «Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року», розробленого компанією Resources & Waste Advisory Group, Limited SCE на замовлення Комунального підприємства

«Дніпропетровський обласний центр поводження з відходами» Дніпропетровської обласної ради», обговорено проєкт «Регіонального плану» у розрізі Дніпровського кластеру;

- презентовано звіт про узагальнені результати виконання бюджетних програм місцевого бюджету на 2020 рік департаменту екологічної політики Дніпровської міської ради;

- розглянуто ситуацію, що склалася в акваторії р. Дніпро в районі ресторану «Поплавок» та культурно-розважального комплексу «Rio Club»; обговорено питання щодо проблеми утворення провалів у центральній частині міста (складання карти провалів, моніторинг);

- обговорено пропозиції щодо включення природоохоронних заходів, реалізація яких планується у 2022 році, до Програми.

За ініціативою Департаменту укладено Меморандум про розуміння між Дніпровською міською радою та Європейським банком реконструкції та розвитку (далі – ЄБРР) щодо програми ЄБРР «Зелені міста» («Green Cities»). Місто Дніпро став 6-м серед міст України, що долучилися до реалізації проєкту на своїй території. Проєкт «Зелені міста» презентує різні варіанти політики, що сприяють більш сталому майбутньому для міст і їх жителів, які побудовані навколо таких найважливіших областей прийняття рішень: міський транспорт, тверді відходи, вода і стічні води, енергетика і будівлі, планування земель, зелені насадження і біорізноманіття, управління і фінанси. Напередодні прийняття проєкту Закону України «Про управління відходами» місто Дніпро зацікавлене у співробітництві з проєктом ЄБРР «Зелені міста» у першу чергу у сфері поводження з відходами. Екологічна мета реалізації цього вектору полягає, перш за все, в забезпеченні контролю за забрудненням території міста, запобіганні потраплянню забруднюючих речовин, пов'язаних з відходами, в ґрунт і воду, а також у зменшенні викидів парникових газів в атмосферу. Це, в свою чергу, захищає і покращує стан навколишнього середовища, здоров'я мешканців міста, а також додатково знижує ризики зміни клімату. По-друге, система заходів поводження з відходами повинна прагнути до скорочення їх захоронення при одночасному підвищенні ефективності використання ресурсів і впровадженні економіки замкнутого циклу.

Департамент бере активну участь у різноманітних заходах з озеленення та прибирання території міста. Зокрема, 15.04.2021 у районі вул. Нестерова проведено толоку спільно з представниками Громадської ради при Дніпровській міській раді, Благодійним фондом «Здорове покоління». Участь у зазначеному заході прийняли представники сімей, які опинилися у важких життєвих умовах. 17.04.2021 у сквері ім. Ключова із залученням промислових підприємств та представників торгівельних мереж, а також представників Молодіжної ради Дніпра, місцевих мешканців, депутатів Дніпровської міської ради проведено масштабну акцію з прибирання та озеленення, де було висаджено понад 30 дерев та 300 кущів. Захід було присвячено святкуванню щорічного «Дня довкілля», який, згідно з Указом Президента України від 06.08.98 № 855/98 «Про День довкілля», проводиться з метою здійснення

заходів, спрямованих на покращення стану довкілля, зокрема: озеленення та комплексний благоустрій територій, поєднання зусиль державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, широких верств населення в покращенні стану довкілля, відродження традицій шанобливого ставлення до природи, створення нових зелених насаджень, збереження природно-заповідного фонду, поширення екологічних знань.

Під час заходів з озеленення міста у рамках комплексної програми «Дніпро квітучий» до прибирання території та висадження дерев, кущів, квітів масово долучилися підприємства, установи, громадські організації, екоактивісти. Загалом під час проведення акції «Дніпро квітучий» висаджено понад 10 тис. молодих рослин. Крім того, співробітники Департаменту взяли участь у висадженні дерев на території ВП «Придніпровська ТЕС» АТ «ДТЕК Дніпроенерго», а також разом з департаментом соціальної політики Дніпровської міської ради висаджували дерева на території дитячого будинку.

Одним із найактивніших напрямів діяльності Департаменту є пропаганда охорони навколишнього природного середовища, екологічних знань, екологічна освіта населення, а також залучення широких кіл громадськості, зокрема молоді, екоактивістів тощо, а також ЗМІ, представників підприємств, організацій різних форм власності до участі у природоохоронних акціях на території міста. За 2021 рік проведено масштабну роботу щодо інформування населення міста, суб'єктів господарювання через засоби масової інформації (телебачення, радіо, друковані ЗМІ) і соціальні мережі (Facebook, Telegram, Instagram) з питань поводження з відходами, ліквідації звалищ відходів; недопущення випадків порушень Правил благоустрою території міста Дніпра; заборони, відповідальності, шкідливого впливу на довкілля та здоров'я людей через спалювання листя та сухої рослинності або її залишків; стану атмосферного повітря в місті; впровадження світового досвіду щодо покращення стану навколишнього середовища; гуманного поводження з тваринами; а також з питань діяльності Департаменту (проведення перевірок, рейдів тощо). Зокрема, Департамент зробив близько 10 відеозйомок ліквідації сміттєзвалищ та рейдів по перевірці укладених договорів на вивіз сміття.

Представники Департаменту компетентно та вичерпно коментують питання, які надходять до прес-служби Дніпровської міської ради і пов'язані з роботою Департаменту.

При цьому Департамент активно долучався до ініціатив інших структурних підрозділів Дніпровської міської ради, брав участь у спільних рейдах, заходах з перевірки випадків порушень Правил благоустрою території міста тощо.

Спільно з департаментом благоустрою та інфраструктури Дніпровської міської ради та інспекцією з питань благоустрою Дніпровської міської ради були проведені заходи з інформування містян щодо недопущення ековандалізму, а саме знищення та спалювання сміттєвих баків, псування дерев тощо.

Об'єднаними зусиллями з департаментом благоустрою та інфраструктури Дніпровської міської ради та інспекцією з питань благоустрою Дніпровської міської ради були проведені перевірки набережної Дніпра, які висвітлювали загальноміські ЗМІ.

Разом з департаментом молодіжної політики та національно-патріотичного виховання Дніпровської міської ради до «Дня довкілля» був проведений Kahoot – онлайн-вікторина з екологічної тематики. Переможці гри мали змогу у рамках екскурсії відвідати полігон ТПВ «Правобережний».

Департаментом разом з місцевими каналами телебачення неодноразово висвітлювалось питання підвищення тарифу на вивіз сміття. Було проведено прес-конференцію в міській раді разом з директором ТОВ «Екологія-Д» Коваленком В. І. по вказаному питанню, а також надано відповідний коментар для «Дніпро ТВ».

Було проведено прес-конференцію, поширену у загальноміських ЗМІ, щодо вивозу сміття під час суботників. Вказана інформація також поширювалась у соціальних мережах Департаменту та районних групах міста.

Крім цього, за ініціативою Молодіжної ради Дніпра була проведена екскурсія на полігон ТПВ «Правобережний» для молодіжних організацій міста. Всього за 2021 рік було проведено 7 екскурсій.

Під час тижня туризму у Дніпрі Департаментом проведено відкриту лекцію про еко-туризм на території яхт-клубу «Січ». У лекції взяв участь власник закладу, В'ячеслав Дідик, який розповів студентам про власний досвід.

22.10.2021 було проведено лекцію посла України в Японії Сергія Корсунського для студентів закладів вищої освіти (далі – ЗВО) м. Дніпра. Також, разом з послом представники Департаменту спілкувалися у студії «Дніпро ТВ».

Проведено інформаційні та організаційно-масові заходи (з дотриманням карантинних обмежень), у тому числі «День довкілля» у Дніпрі, екологічні толоки з прибирання території, конкурси для містян, а також прийнято участь у проєкті навчального закладу Європейська гімназія «Наше майбутнє залежить від нас» з врученням призів у вигляді брендованої продукції. Із залученням громадських організацій та студентів учбових закладів міста проведено близько 15 різних заходів у рамках реалізації громадського проєкту «Освітня платформа «ЕКОсвідомість Дніпра», серед них:

- презентація платформи «ЕКОсвідомість Дніпра» у соціальних мережах і на місцевих ЗМІ;
- «круглий стіл» на телеканалі «Дніпро ТВ» з прямим включенням;
- арт-плєнер на полігоні ТПВ «Правобережний»;
- екологічний майстер-клас для студентів з вимірювання рівня якості повітря та води;
- екскурсія до «Акваріуму прісноводних риб» на Монастирському острові;
- акваплогінг на каяках з метою прибирання території Зеленого острову;
- екохакатон між 8 різними ЗВО у студії «Дніпро ТВ»;

– «Eco Dnipro Film Fest 2021» – перший у місті фестиваль екологічного кіно;

– акція «Обмінняй папір на дерево» (проведено у 10 школах міста, де замість зібраної макулатури учні отримували саджанці дерев для озеленення пришкольній території).

До заходів долучилися понад 80 волонтерів, понад 14 тис. студентів і викладачів. За період реалізації громадського проекту «Освітня платформа «ЕКОсвідомість Дніпра» було опубліковано близько 200 інформаційних матеріалів (телебачення, радіо, соцмережі).

За ініціативою та активною участю Департаменту проводяться науково-технічні конференції, форуми, семінари, тематичні «круглі столи» тощо, які стають платформою для експертного обговорення актуальних питань охорони навколишнього середовища та реалізації місцевої екологічної політики у м. Дніпрі, зокрема:

– 7-й всеукраїнський бізнес-екофорум «Зелена економіка: як досягти балансу» (Департамент став співорганізатором заходу, який проводила Професійна Асоціація Екологів України);

– панельна дискусія з екологічної тематики «Україна – Польща» з онлайн-підключенням спікерів;

– «Eco Urban Congress Dnipro» – дводенний всеукраїнський екологічний конгрес із залученням міжнародних спікерів;

– «круглі столи» на теми: «Боротьба з карантинними рослинами», «Моніторинг якості повітря»;

– екобранч «Sustainable Fashion» в концерт-холі «BubaMara»;

– регіональний науково-практичний форум «Впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні: інноваційні екологічні рішення для територіальних громад», який зібрав експертів всієї області для обговорення новітніх технологій в сфері екологічної безпеки.

За звітний рік Департамент ініціював та взяв участь близько в 400 інформаційних приводах (коментарі, сюжети, участі у ефірах, прес-конференції, статті в друкованій пресі тощо). Загальна кількість підписників сторінки Департаменту на Facebook наразі становить 2 220 осіб.

У напрямку пропаганди охорони навколишнього природного середовища, екологічних знань, екологічної освіти населення Департамент активно працює щодо підготовки та видання поліграфічної продукції з екологічної тематики.

Директор департаменту

Олег СЕМЕНКО